

[Ingvar Dahl.]

kommer til drøftelse i det udvalg, som i forvejen beskæftiger sig med det af den højtærede minister fremsatte lovforslag. Det har også været formålet med vort forslag. Der var nemlig den mangel ved det af den højtærede minister fremsatte forslag, at det alene omhandlede det private byggeri eller det forretningsmæssige byggeri, medens det sociale byggeri var udeladt. Årsagen kan ikke være den, at det private byggeri har været dårligere stillet end det sociale byggeri, når der har været tale om, hvilke opgaver staten løftede i forbindelse med de to kategorier.

Privatbyggeriet har nemlig fået større støtte end det sociale byggeri; de tal, vi har fået fra den højtærede indenrigs- og boligminister, viser, at privatbyggeriet har fået en støtte, der procentvis er større end den, det sociale byggeri har fået, men hertil kommer yderligere det ændringsforslag, som den højtærede indenrigs- og boligminister har fremsat i udvalget, og som i realiteten vil give endnu gunstigere betingelser for det forretningsmæssige byggeri. Som følge af vort lovforslags fremsættelse kan vi nu forhandle om begge kategorier af byggeri, og forhåbentlig kan vi gennem forhandlingerne i udvalget, finde frem til det balancepunkt, der naturligvis må findes, hvad vort forslag også tilstræber.

Den højtærede indenrigs- og boligminister mener, at det ville være nok, hvis man kunne drive konkurrencen frem indenfor boligbyggeriet, den hårde konkurrence, som dette område har kendt før besættelsestiden. Jeg har imidlertid ikke det indtryk, at boligbyggeriet vil blive væsentlig billigere gennem en stærkere konkurrence. At konkurrencen vil spille en rolle, er jeg ikke i tvivl om, men ikke en sådan rolle, at det kan blive muligt for den del af befolkningen, der kun har de jævne indtægter, at betale boliger, som bygges til de priser, der bygges til i dag. Her forekommer det mig, at den højtærede minister har skelnet for stærkt mellem byggepolitik og boligpolitik. Vi ønsker gennem vort forslag at medvirke til, at staten fører en boligpolitik, samtidig med at der også føres en byggepolitik, men de boligpolitiske formål må absolut have førstepladsen, når der skal skønnes over, på hvilken måde befolkningen skal forsynes med de nødvendige boliger. Her er spørgsmålet — som den højtærede minister gør opmærksom på —, om det er rimeligt, at de, hvis indtægter er så høje, at de udmærket godt gennem deres husleje kan dække omkostningerne ved byggeriet, flytter ind i boliger,

til hvis opførelse staten under den ene eller den anden form yder tilskud. Det er et spørgsmål, vort parti ikke kan være uvilligt til at drøfte. Jeg tror ikke, det er nok, når den højtærede minister henviser til, at det social-filantropiske byggeri alene skal løse opgaven. Her møder vi vanskeligheder, i hvert fald forsåvidt angår kommunerne. Det er jo under den nugældende lovgivning en forudsætning, at det social-filantropiske byggeri skal have et tilskud fra staten på 15 pct., et tilsvarende tilskud fra kommunen på 15 pct. og endelig fra en social-filantropisk institution et tilskud på 5 pct. Det er i virkeligheden de to sidste ting, der har manglet. Man har navnlig manglet den private institution, som ville sætte 5 pct. i det social-filantropiske byggeri, og dernæst har det — jeg vil ikke sige været helt umuligt, for der er kommuner, der har iværksat sådant byggeri — i en række kommuner voldt store vanskeligheder at præstere det 15 pct.s tilskud til det social-filantropiske byggeri.

Vi har fundet det rimeligt, at det bliver staten i højere grad end kommunerne, der bærer byrderne ved at fremskaffe de nødvendige boliger til befolkningen. Vi har gjort det ud fra den forudsætning, at det ikke er den enkelte kommune, der selv bestemmer, i hvor høj grad der sker tilflytning til den. Det er andre forhold, der forårsager, at befolkningen rykker ind enten til dette eller hint område. Det kan vi se deraf, at der har været en meget stærk tilstrømning ikke alene til de kommuner, der hidtil har været omfattet af betegnelsen hovedstadsområdet, men også til de mere fjerntliggende kommuner.

Det må vel fastslås som en kendsgerning, at udviklingen er gået i den retning, at det overskud af arbejdskraft, som hidtil har befundet sig i de rene landdistrikter, stationsbyerne og vel også i de mindre provinsbyer, søger ind til andre områder, hvor de mener, at beskæftigelsesmulighederne er større. Det tvinger altså kommunerne til at skaffe boligrum for at sikre den fornødne arbejdskraft til de industrier, der er beliggende på dette eller hint område i kommunen. Det må derfor være rimeligt, at staten i højere grad bidrager til at sikre befolkningen boliger i de kommuner, som det er gået stærkest ud over, og som allerede har måttet påtage sig meget store forpligtelser til at fremskaffe det nødvendige byggeri. Dog må det konstateres, at byggeriet heller ikke på disse områder har været tilstrækkeligt stort til at fremskaffe det fornødne antal lejligheder.